

Az ítéltábla a 245. sz. Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** dr. Fejesné dr. Márton Zsuzsanna ügyvéd által képviselt **I.r.**, a jogtanácsos által képviselt **II.r., alperesek** ellen **kártérítés megfizetése** iránt indított perében, mely perbe az I. r. alperes pernyertessége érdekében a dr. Polecsák Mária ügyvéd által képviselt beavatkozott, a Szombathelyi Törvényszék 2014. március 5. napján kelt 17.P.20.198/2012/60. számú ítéletével szemben, a felperes által 61. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a II.r alperes elleni kártérítés iránti keresetet elutasító rendelkezését - a II.r alperes javára megítélt elsőfokú perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és a pert ebben a körben megszünteti, míg a fellebbezéssel támadott további rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az I.r alperesnek 100.000 (Egyszázezer) forint, a II.r alperesnek 20.000 (Húszezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A Szombathelyi Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy a II. r. alperes megsértette a felperes egészséghez, testi épségéhez való jogát azzal, hogy a 2010. május 10. napján bekövetkezett sérülést követően elmulasztotta a felperes haladéktalan szakellátásra történő szállítását.

Egyebekben a törvényszék a kereseti kérelmet elutasította.

Megállapította, hogy az eljárás során felmerült eljárási illetéket és szakértői díjat az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül az I. r. alperesnek 200.000.-Ft + ÁFA összegű perköltséget, a II. r. alperesnek 170.875.-Ft perköltséget fizessen meg.

Rendelkezett, hogy egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

Az irányadó tényállás szerint a II. r. alperes, azaz a "Város" -i Országos Büntetés-végrehajtási Intézet 2009. december 18. napjától foganatósította a felperes előzetes letartóztatását.

A felperes 2010. május 10. napján a körszállításról visszaérkezve a gyűjtőzárkában egy rabtársát megütötte, aminek következtében a felperes kézfején a bántalmazott fogvatartott fogától seb keletkezett.

Az intézet egészségügyi szakellátója a sérülés napján 20 óra 30 perckor a sebet ellátta, azt jóddal megtisztította, majd fedőkötést alkalmazott.

2010. május 11. napján a felperest az intézet osztályvezető főorvosa az I. r. alperesi intézménybe, a baleseti szakellátásra utalta, ahol a sebet feltárták, majd gipszsinbe helyezték és antibiotikum szedését írták elő.

Az ambulancián rendszeresen végzett sebellátás ellenére a felperes kezének állapota nem javult, ezért az I. r. alperes kézsebészeti osztályán 2010. május 17-én műtétet hajtottak végre. Ezt követően a gipszsin visszahelyezték, szívó-, öblítő kezelést és további antibiotikum szedését írták elő, majd az állapotát a kórházban folyamatosan ellenőrizték.

A gyulladás azonban nem csökkent, ezért 2010. május 26. és június 1. napja között a felperest ismételten az I. r. alperes osztályán kezelték, ahol további két műtétet hajtottak végre. Ennek során az elhalt harmadik fészítőinat eltávolították.

A gipszlevételre 2010. június 14. napján került sor. Az ekkor elrendelt irányított aktív gyógytornát a betanítást követően a felperes maga végezte.

A felperes jelenlegi státusza szerint a jobb kezén a középső ujj nyújtása kb. 40 fokkal elmarad az egészségestől, azonban az ujjakon keringési és beidegzési zavar nincs, a két kéz szorítóereje megegyezik, a felperes fizikai munka végzésére alkalmas.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének tényállásában rögzítette, hogy a felperes 2011. november 25. napjáig IV. biztonsági csoportba sorolt fogvatartott volt, majd ezt követően III. biztonsági csoportba került.

A II. r. alperes intézményében az előzetes fogvatartottak részére havonta egy alkalommal, civil öltözkében, szerdai napon, asztalnál ülve, míg a jogerősen elítéltek számára két alkalommal, szombati napokon, intézeti ruhában biztosított a látogatás.

Figyelemmel arra, hogy a felperes 2011. november 16-án esedékes kapcsolattartásának pótlására 2011. november 26. napján, azaz szombaton került sor, ezért a II. r. alperes - biztonsági okokból - nem asztalnál ülve, hanem fülkés beszélő formájában biztosította a látogatás pótlását a felperes részére.

A felperes a kereseti kérelmében az I. r. alperest összesen 50 millió forint kártérítés és perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Állította, hogy az elfertőződött sérülés elhúzódó kezelése, a műtétek szükségessége és a középső ujj nyújtási funkciójának csökkenése az I. r. alperes által végzett szakszerűtlen ellátás következménye.

A felperes a II. r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmében a testi épséghez, egészséghez, valamint az emberi méltósághoz való joga megsértésének megállapítását kérte. 150.000.-Ft nem vagyoni kártérítésre is igényt tartott.

Állította, hogy a II. r. alperes eljárása jogellenes volt, mivel a körszállítás végeztével nem gondoskodott a jogerősen elítéltek és az előzetes letartóztatottak elkülönítéséről, ezért a

tömeges elhelyezés következtében a felperes testi épségének biztosítását nem tudta megvalósítani.

A seb jellege által haladéktalanul indokolt szakellátás biztosítását a II. r. alperes elmulasztotta. A maradéktalan gyógyulás feltételeinek biztosítása - az antibiotikumos kezelés, a szakszerű gyógytorna - nem volt megfelelő, aminek következtében a keze a szükségesnél hosszabb ideig és csak mozgáskorlátozottsággal gyógyult.

A felperes sérelmezte, hogy a II. r. alperes 2011. november 26-án nem az aktuális biztonsági fokozatának megfelelő módon biztosította a kapcsolattartást, mivel ekkor már a „fülkés beszélő” indokolatlan volt, a kapcsolattartásra asztalnál ülve lett volna jogosult.

Az I-II. r. alperesek a kereseti kérelem elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság az I. r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmet az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény a károsodás bekövetkeztekor hatályos 77. § (3) bekezdése, a Ptk.318. § (1) és 339. § (1) bekezdése alapján elutasította.

Az ekörben egybehangzó orvosszakértői véleményekre hivatkozással ("A", "B") az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az I. r. alperes eljárása mind a szakmai szabályoknak, mind pedig a kellő gondosság mércéjének megfelelt. A seb feltárásához a röntgenfelvétel nem volt indokolt, a szükséges antibiotikum szedését az I. r. alperes megfelelően előírta. A sérülés kezelése, a műtétek elvégzése és a további kontrollvizsgálatok is az orvosi protokoll szerint történtek.

A fertőzés terjedését, a folyamat súlyosbodását és a III. feszítő ín elhalását alapvetően a sérülés emberi fog által okozott jellege és nem az I.r. alperes által biztosított kezelés hiányosságai okozták.

A II. r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmeket vizsgálva az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a gyűjtőzárkában való elkülönítés hiánya miatt a felperes személyiségi jogai nem sérültek.

Kifejtette, hogy a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásáról szóló 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 39. § (1) bekezdés d) pontjának azon előírása, hogy az előzetesen letartóztatottakat a jogerősen elítéltektől el kell különíteni, a fogvatartottak állandó elhelyezésére, és nem a szállítás folyamatára - ezen belül a gyűjtőzárkában való átmeneti tartózkodásra - vonatkozik.

Hangsúlyozta, hogy a felperes sérülését egy másik rabtársával való verekedése okozta. A keletkezett sérülés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a felperes jogerősen fogvatartott vagy előzetes letartóztatásban lévő személyt bántalmazott-e.

Az elkülönítés hiánya a gyűjtőzárkában tartózkodás időtartama alatt személyiségi jogsérelmet nem eredményezett.

A törvényszék a Ptk.75.§ (1) bekezdés 76. § és 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította, hogy a II.r. alperes a felperes egészséghez, testi épséghez fűződő személyiségi jogát sértette azzal, hogy elmulasztotta a sérült haladéktalan baleseti szakellátásra szállítását.

Mindkét orvosszakértői vélemény rögzíti, hogy a seb feltárását, tisztítását, rögzítését a szakápoló a büntetés-végrehajtási intézetben adott körülmények között megfelelő módon elvégezni nem tudta, ezért indokolt lett volna elsődleges ellátás céljából a sérültet azonnal a kórház sürgősségi betegellátó részlegére beutalni.

A felperes állapotának kialakulása ugyan döntően a fog okozta sérülésből eredő fertőzés következménye, azonban a II. r. alperes azon mulasztása, hogy a sérültet nem küldték azonnal szakellátásra, kistűzű közreható tényezőként véleményezhető. Amennyiben a seb szakszerű kezelése hamarabb történik, kismértékben csökkenhetett volna a további beavatkozások valószínűsége.

A II. r. alperes tehát a felperes egészséghez, testi épséghez való személyiségi jogait sértette azzal, hogy elmulasztotta a felperes haladéktalan szakellátásra történő szállítását.

A szakvéleményekből az is megállapítható, hogy a jelenleg is meglévő jobb kéz középső ujj nyújtásának korlátozottsága nem a szakember által végzett gyógytorna elmaradásának következménye, hanem a sérülés és a fertőzés miatt elhalt, majd eltávolított III. számú feszítő ín hiányából ered.

Ez okból nincs jelentősége a szakvélemények közti azon eltérésnek, hogy "A" igazságügyi orvosszakértő nem tartotta elégségesnek a felperes betanítását az előírt gyógytornára, míg "B" szakértő szerint a sérült önmaga is végezheti a szükséges kézmozgásokat. Ez utóbbi szakértői álláspont szerint a jelenlegi állapot elérését ez mindössze kis mértékben meghosszabbította, eredményében azonban nem befolyásolta.

A folyamatos betegszobai elhelyezés indokoltsága kérdésében "A" akként foglalt állást, hogy a zárkában történő elhelyezés a sterilítási körülmények miatt - nem kizárható módon - hozzájárult ahhoz, hogy az egyébként megfelelő sebészeti ellátás ellenére a gyulladás továbbterjedt.

"B" szerint azonban az ilyen jellegű sérültek betegszobában elhelyezése pusztán óvatossági tevékenységnek minősíthető, amely részben a beteg, részben a környezet megóvását szolgálja.

Annak tükrében azonban, hogy a szakértők egyező álláspontja szerint a felperes sebének elfertőződését alapvetően az emberi fog okozta sérülés jellege eredményezte - amelyhez a szakellátás késedelme csekély fokban hozzájárult -, a szakvélemények fentiekben ismertetett kismértékű eltérése relevanciával nem bír.

A fentiek alapján tehát az egészséghez, testi épséghez fűződő személyiségi jogok II.r. alperes általi megsértése csak a haladéktalan szakellátásra történő szállítás elmulasztására tekintettel állapítható meg.

A felperes által a személyiségi jogai megsértésére tekintettel érvényesített kártérítési igény tekintetében az elsőfokú bíróság - a Ptk. 339.§ (1) bekezdésében írt általános feltételeket megelőzően - a Ptk.349. § (1) bekezdésében meghatározott különös feltétel teljesülését vizsgálta, azaz a károsult kártérítésre csak akkor tarthat igényt, amennyiben a rendelkezésére álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

A felperes jogorvoslati lehetőséghez való jogát a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. számú tvr. (Bvtvr.) 36. § (1) bekezdésének g) pontja biztosítja, a 6/1996.(VIII.12.) IM. rendelet 6. § rendelkezik a fogvatartottnak a fogvatartással összefüggő ügyében előterjeszhető panasz lehetőségéről.

Figyelemmel arra, hogy a felperes a büntetés-végrehajtási intézetben történő egészségügyi ellátásával összefüggésben, ezen belül a sürgősségi betegellátó osztályra történő késedelmes szállításával összefüggésben sem panaszt, sem kártérítési igényt nem terjesztett elő, ezért a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki, így felperes közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igénye érvényesítésének anyagi jogi előfeltétele hiányzik.

Ez okból az elsőfokú bíróság a felperes II. r. alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt előterjesztett kereseti kérelmét elutasította és nem vizsgálta a kártérítési felelősség egyéb feltételeinek fennálltát.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a II. r. alperes azon eljárása, hogy 2011. november 26-án a III. biztonsági osztályba sorolt felperes részére a látogatás pótlását fülkében biztosította, a felperes emberi méltóságának sérelmét nem eredményezte.

Az 1979. évi XI. tvr. (Bvtvr.) 2. §. valamint a 6/1996.(XII.12.) IM. rendelet 3. § által a fogvatartottak számára a fogvatartás időtartama alatt is garantált személyiségi jogvédelem korlátozása a büntetésvégrehajtás foganatosítása során is csak olyan körben lehetséges, amely a büntetés céljával összhangban van. A hatóságok jogszerű eljárása, a rendeltetésszerű joggyakorlás nem eredményezheti a személyhez fűződő jogok sérelmét. A tárgyilagos mérlegelés szerint is ésszerű és indokolt megkülönböztetés az emberi méltóságot nem sérti (Pfv.V.25.450/2009/4. szám).

A 6/1996.(XII.12.) IM. rendelet 90. § (1) bekezdése értelmében a parancsnok az intézet biztonságának védelme érdekében elrendelheti, hogy az elítélt a látogatóval rácson keresztül vagy zárt fülkében telefonon beszélhessen.

Ezen rendelkezésre tekintettel megalapozottan védekezett a II. r. alperes azzal, hogy az akkor mindössze egy napja enyhébb biztonsági fokozatba sorolt, ezért civilruhás előzetes fogvatartott felperes a rabruhás elítélteket látogató, szintén utcai öltözetet viselő hozzátartozók között az asztali beszélő alkalmával nehezen megkülönböztethetővé válik, a szökés és egyéb rendbontás lehetősége nő, ezért a látogatás pótlása alkalmával indokolt a fülkében történő elkülönítés.

A II. r. alperes jogszabályi felhatalmazással élve biztosította a felperes számára a kapcsolattartás fülkében történő, szigorúbb módját a látogatás 2011. november 26-i pótlása során, ezért a felperes emberi méltóságának sérelme nem állapítható meg.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen - a II. r. alperes terhére személyiségi jogsértést megállapító - rendelkezés kivételével az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását kérte.

Rámutatott, hogy a betegszoba helyett a zárkában történő kezelés nem kizárható módon hozzájárult ahhoz, hogy a gyulladás lassan gyógyult. Az I. r. alperesnek folyamatos, a teljes

gyógyulásig tartó elhelyezésről kellett volna gondoskodni, vagy részletesen és igazoltan tájékoztatnia kellett volna a II. r. alperest a felperes elhelyezésének, kezelésének pontos módjáról. A szakvélemények az elhelyezési körülmények következményei tekintetében ellentmondóak.

Az egészségügyi ellátások jelenlegi színvonalára tekintettel nem fogadható el, hogy egy viszonylag kis kézsérülés a felperesnél tapasztalt súlyos következményekkel járjon.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás első szakaszában az I. r. alperes a felelősségét maga is elismerte.

Utalt arra, hogy a jogorvoslati lehetőség kimerítésének hiánya miatt a kereseti kérelem azért sem utasítható el, mivel a felperes a megfelelő szakismeret hiányában nem ismerhette fel, hogy a vele szemben alkalmazott intézkedések számára sérelmesek és a gyógyulási folyamatot akadályozzák.

Kitért arra, hogy a kár nem következett volna be, amennyiben a II. r. alperes az előzetes letartóztatottakat az elítéltektől elkülöníti.

Sérelmezte, hogy a törvényszék a kár összegét nem vizsgálta.

A látogatás pótlásával kapcsolatosan azt hangsúlyozta, hogy az ekkor már III. biztonsági fokozatú felperessel szemben a IV. biztonsági fokozat szerinti bánásmód nem volt indokolt.

Az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta annak helyes indokaira tekintettel.

Rámutatott, hogy a szakvélemények egybehangzóan állapították meg az I. r. alperes eljárásának szakszerűségét. A beteg kórházból történő elbocsátása minden esetben indokoltan történt, a kezelése ún. „járóbeteg-ellátás” keretében is megoldható volt.

A büntetés-végrehajtási intézet elhelyezési körülményeinek vizsgálata nem tartozik az I. r. alperes feladatai körébe.

A II. r. alperes érdemi ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy a felperes a Ptk.349. § (1) bekezdésében írt rendes jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki.

Rámutatott, hogy a gyűjtőzárkában (csurmában) való elhelyezés a szállítás szakaszához tartozó fázis, ott az állandó elhelyezés szabályai még nem irányadóak.

Hangsúlyozta, hogy a felperes sérülése annak a fegyelmi vétségnek a következménye, hogy fizikailag bántalmazta fogvatartott társát. E körben nincs relevanciája annak, hogy jogerősen elítélt, vagy szintén előzetes letartóztatásban lévő fogvatartott társat bántalmaz.

A perbe az I.r. alperes pernyertessége érdekében beavatkozó Alperesi beavatkozó a fellebbezés elutasítását, és - az I. r. alperes vonatkozásában - az ítélet helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése a II.r. alperes tekintetében kis részben és az abban foglalt indokoktól eltérő okból megalapozott, míg az I.r. alperes tekintetében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között felülvizsgálva (Pp.253.§ (3) bekezdés) az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú

bíróság megalapozott tényállásból levont, helytálló jogi következtetéssel utasította el a felperes I. r. alperessel szemben, valamint az emberi méltósághoz való jog megsértésének megállapítása iránt a II. r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmeket.

Az ítélet tábla e körben az érdemi döntés fentiekben részletesen ismertetett indokaival teljes körűen egyetért, azokat megismételni nem kívánja. Az elsőfokú bíróság a szakvélemények - a fellebbezésben ismételten kiemelt - kismértékű eltéréseit figyelembe vette, azokat helyesen értékelte.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét e körben a Pp.253. § (4) bekezdése alapján - annak helyes indokaira tekintettel - helyben hagyta.

A II. r. alperessel szemben érvényesített kártérítési igény tekintetében azonban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és a per megszüntetése indokolt az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság - fellebbezéssel nem támadott - ítéleti rendelkezése szerint a II. r. alperes megsértette a felperes egészséghez, testi épséghez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy elmulasztotta a felperes haladéktalan szakellátásra történő szállítását.

A II. r. alperes ezen károkozó magatartására alapított kártérítési igényt azonban a törvényszék a Ptk.349. § (1) bekezdése által előírt különös feltétel, azaz a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőség - a Bvtvr. 36.§ (1) bekezdés g) pontja és a 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 6. §-a által biztosított panasz - igénybevételenek elmaradása miatt utasította el.

A Bvtvr.35. § (1), (2) bekezdése, valamint a fogvatartottakkal kapcsolatos kártérítési eljárás szabályairól szóló 13/1996.(XII.23.) IM. rendelet kötelező erővel az általánostól eltérő eljárásrendet ír elő, amelynek mellőzésével a károsult a kártérítési igényét közvetlenül a bíróság előtt nem érvényesítheti.

A hivatkozott rendelkezések értelmében a fogvatartott a kártérítés iránti követelését annál a büntetés-végrehajtási intézetnél terjesztheti elő, ahol a kár bekövetkezett.

A büntetés-végrehajtási intézet a kárigényt határozattal bírálja el, amelynek közlésétől számított 30 napon belül az elítélt a büntetés-végrehajtási intézet székhelye szerint illetékes bírósághoz fordulhat keresettel, amennyiben a határozatban foglaltakkal nem ért egyet. Ezen eljárás kötelezően meg kell, hogy előzze a bíróság előtti igény érvényesítését (Győri Ítélet tábla Pf.III.20.506/2010/2. számú végzés).

A fogvatartott kárigénye érvényesítésére előírt előzetes hatósági eljárás hiányában az elsőfokú bíróságnak e körben a keresetlevelet a Pp.130. § (1) bekezdés c) pontja értelmében idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a kártérítési igény tekintetében a Pp.251. §. (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a pert a Pp.157. § a) pontja alapján e körben megszüntette.

A fellebbezés az I. r. alperessel szemben alaptalan volt, míg a II. r. alperessel szemben kis részben, a 150.000.-Ft fellebbezési értékű kártérítési igény körében vezetett eredményre.

Az I. r. alperesnek a Pp. 78.§. (1) bekezdése alapján járó és az ügyvédi munkadíjból álló, míg a II. r. alperest a Pp. 81.§. (1) bekezdése alapján - a pernyertesség arányai szerint -

megillető és a jogtanácsosi munkadíjból álló perköltség összegét az ítélet tábla a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján az ügy egyszerűbb megítélésére tekintettel mérsékelt összegben állapította meg.

A beavatkozó a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg, a beadványa a petítum közlésére korlátozódott, ezért az ítélet tábla a perköltség részére történő megállapítását mellőzte.

Győr, 2014. október 15.

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr. Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr. Világi Erzsébet sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: